

Eerste begrotingswijziging

Verwerking SPUK en stelposten CA

05-11-2024

UTSP-490415163-181

- Definitief

Inleiding

Voorliggend voorstel tot een begrotingswijziging dient twee separate doelen. Namelijk de verwerking van twee SPUK's in de begroting en het vrijgeven van middelen die in de stelpost coalitieakkoord zijn opgenomen. Het betreft een technische verwerking, de voorstellen die hier worden verwerkt zijn separaat aan de provinciale staten aangeboden. Het betreft de plannen rond circulaire samenleving, het statenbesluit rond het UPLG en de plannen voor klimaatadaptatie die gelijktijdig voor akkoord zijn ingediend. Tegelijkertijd is er tevens de slotwijziging. Onder voorbehoud van instemming door PS zijn in deze begrotingswijziging de meerjarige effecten van de slotwijziging opgenomen. Dit zodat duidelijk is welke bedragen uiteindelijk zullen worden uitgegeven.

In totaal zijn er bij vier programma's wijzigingen. Namelijk bij programma één (verwerking SPUK), programma twee (verwerking SPUK-en en vrijval stelpost), programma drie (verwerking SPUK en vrijval stelpost) en als laatste programma vier (vrijval stelpost). Daarnaast is er een effect op de algemene middelen aangezien twee stelposten uit het coalitieakkoord vrijvallen. Verder wordt er voor de jaren 2027 en 2028 voorgesteld om uit de provinciale reserves middelen te reserveren.. De voorliggende begrotingswijziging heeft daarmee geen invloed op het uiteindelijke resultaat van de provincie.

De verwerking van de SPUK voor het UPLG is de belangrijkste wijziging in de begroting die nu voorligt. Deze is verdeeld in meerdere voorstellen conform de verdeling tussen de verschillende maatregelenpakketten. Hierover heeft PS op 26 juni een uitgebreide toelichting gekregen. Toen lag ook de kaderstellende notitie UPLG¹ voor.

---

¹ [Kaderstellende notitie voor het Utrechts Programma Landelijk Gebied \(UPLG\) \(provincie-utrecht.nl\)](https://www.provincie-utrecht.nl)

Voorstellen per programma 2025-2028

Hieronder weergegeven zijn de geplande voorstellen per programma met een korte toelichting van de voorstellen.

Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling

#	1. Ruimtelijke Ontwikkeling	2025	2026	2027	2028
	Lasten	26.351	19.450	14.979	14.934
	Baten	2.828	350	350	350
	Effect slotwijziging	210	0	0	0
	Huidige meerjarenbegroting	23.733	19.100	14.629	14.584
1.1	Maatregelenpakket 1	29.687	29.686	2480	2480
	Nieuwe voorstellen	29.687	29.686	2.480	2.480
	Ontvangen SPUK UPLG	-29.687	-29.686		
	Totaal 1. Ruimtelijke Ontwikkeling	23.733	19.100	17.109	17.064

Voorstel 1.1	Maatregelenpakket 1
Doelenboom:	1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik

In het UPLG-maatregelenpakket 1, Groenblauwe Linten, Scheggen en Boerensloten, is een viertal gebieden opgenomen die aansluiten bij de groene scheggen en linten in de provincie Utrecht. Dit zijn de vier gebieden uit de Groen Groei Mee strategie en twee verbindingen tussen deze twee gebieden. Dit pakket bevat een provincie brede maatregel voor het ecologisch beheer van boerensloten bestaande uit de ANLB-maatregelen ecologisch slootschonen en botanisch weiderandenbeheer. Dit zorgt voor een sterke uitbreiding van de fijnmazige groenblauwe dooradering van het hele landelijk gebied, ten behoeve van biodiversiteit, ecologische waterkwaliteit (KRW), klimaatadaptatie en -mitigatie.

Dit UPLG-maatregelenpakket is sterk gericht op de groenblauwe dooradering (GBDA) van de provincie Utrecht met stevige bijdragen aan de natuur-, water- en klimaatdoelen. In de gebieden worden robuuste groenblauwe linten en scheggen ontwikkeld, door het landelijk gebied en tussen stad en land. En de ecologisch beheerde sloten zorgen voor een fijnmazigere groenblauwe dooradering.

Het pakket wordt in 2025 en 2026 betaald vanuit de SPUK UPLG. Onderdeel van het maatregelenpakket zijn ANLB betalingen. Deze kunnen echter maar voor twee jaar worden gefinancierd vanuit de SPUK terwijl ze vier jaar doorlopen. Verwachting is dat deze alsnog vanuit het Rijk worden betaald maar mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt voorgesteld een reserve in te richten voor de laatste twee jaar die wordt gevuld vanuit de reserve Realisatiestrategie Natuurvisie. Deze reserve val vrij naar de algemene reserves als deze reserve niet nodig blijkt.

Programma 2. Landelijk gebied

#	2. Landelijk Gebied	2025	2026	2027	2028
	Lasten	72.288	66.972	65.864	69.841
	Baten	4.533	2.671	2.671	2.671
	Effect slotwijziging	3.616	1.572	1.572	1.259
	Huidige meerjarenbegroting	71.371	65.873	64.765	68.429
2.1	Maatregelen pakket 3	18.740	18.740	1.299	1.299
2.2	Maatregelenpakket 4	37.545	37.545		
2.3	Maatregelenpakket 5	1.080	1.080		
2.4	SPUK programma natuur	13.549	2.282	7.908	4.185
2.5	Aanpak biodiversiteit stad en dorp	200	200	200	200
	Nieuwe voorstellen	71.114	59.847	9.407	5.684
	Ontvangen SPUK UPLG	-57.365	-57.365		
	Ontvangen SPUK Natuur	-13.549	-2.282		
	Totaal 2. Landelijk Gebied	71.571	66.073	74.172	74.113

Voorstel 2.1	Maatregelenpakket 3
Doelenboom:	2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw

Het UPLG-maatregelpakket 3 "Landbouw" is een provincie breed pakket. Het pakket is samengesteld om op korte termijn resultaat te boeken op de UPLG-doelen. Hiermee kunnen agrariërs snel aan de slag om hun bedrijfsvoering te verduurzamen en een aantal belangrijke emissies reduceren; ammoniak, nutriënten uit- en afspoeling en broeikasgassen. Verder draagt dit bij aan het behalen van de doelen voor natuur. De basis van dit pakket vormt 'doelsturing' en het stimuleren van duurzaam ondernemerschap. Om deze verduurzaming mogelijk te maken gaat dit UPLG-maatregelpakket Landbouw uit van een integraal pakket aan activiteiten, bestaande uit:

- Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw (UMDL)
- Voer- en managementmaatregelen
- Advies op maat; Duurzaam Bedrijfsplan
- Een-loketfunctie agrarische ondernemers

De Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw is een traject van vier jaar. Hiervan kan echter maar twee jaar vanuit de SPUK worden gefinancierd. Verwachting is dat het Rijk ook deze laatste twee jaar financiert. Aangezien dat niet zeker is wordt daarom voorgesteld om het risico af te dekken met aparte reserve en deze te vullen vanuit de reserve Landelijk Gebied. Als de reserve niet nodig blijkt dan valt deze reserve vrij naar de algemene reserve.

Voorstel 2.2	Maatregelenpakket 4
Doelenboom:	2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

Het vierde UPLG-maatregelpakket is een gebied-specifiek pakket voor vijf van de negen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden: Zouweboezem; Uiterwaarden Lek; Binnenveld; Kolland, & Overlangbroek; Noorderpark, Utrechtse onderdeel van Oostelijke Vechtplassen. Daarnaast bevat het ook een maatregel die zich richt op bronmaatregelen om de stikstofdepositie te verlagen in alle Natura

2000-gebieden. Naast dit maatregelenpakket zijn ook financiën aangevraagd bij het Rijk via het Programma Natuur fase 2 voor alle negen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Voorstel 2.3	Maatregelenpakket 5
Doelenboom:	2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

Het UPLG-maatregelenpakket 5 "Heuvelrug & flanken" is een gebied specifiek pakket. De basis voor dit UPLG-maatregelenpakket is beschreven in het Ambitiedocument Blauwe Agenda (door GS vastgesteld juli 2022). Een deel van de maatregelen uit deze agenda is in dit UPLG-maatregelenpakket opgenomen. Het doel van de Blauwe Agenda is om het watersysteem van de Utrechtse Heuvelrug meer robuust te maken om alle functies beter te kunnen laten profiteren van de grote zoetwatervoorraad, en om de effecten van klimaatverandering zoveel mogelijk op te kunnen vangen. Door meer water te infiltreren en vast te houden wordt de beschikbaarheid van water voor alle functies vergroot en de gevolgen van wateroverlast beperkt. Op de lage flanken wordt toegewerkt naar een robuuster en toekomstbestendig watersysteem door hydrologische ontvlechting. Dat wil zeggen dat het landgebruik zodanig aangepast wordt dat grotere eenheden met eenzelfde peil ontstaan, zodat voor zowel landbouw als natuur een robuuster watersysteem ontstaat en de natuur beter van water van de juiste kwaliteit kan worden voorzien.

Voorstel 2.4	SPUK programma natuur
Doelenboom:	2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

Met het Programma Natuur (2020) werken Rijk en provincies samen aan verbetering van de instandhoudings-doelen van onze Natura 2000 gebieden. Op deze wijze is in de uitkering Programma Natuur 2e fase (hieronder) een deel van de maatregelen en middelen uit maatregelenpakketten 5 en 6 alsnog beschikt. Vanaf 2021 ontvangt onze provincie een Specifieke Uitkering (SPUK) Programma Natuur van €17.417.867 (inclusief BTW), waarvan €629.095 voor boscompensatie. De uitvoering is voor een groot deel geregeld met subsidies aan terreinbeheerders en waterschappen en loopt tot en met 2026. Hier zijn snel uitvoerbare maatregelen binnen de Natura 2000-gebieden geprogrammeerd.

Ook is afgesproken Natuurdoelanalyses (NDA's) voor alle 9 stikstofgevoelige Natura 2000 (N2000)-gebieden in onze provincie te maken. Deze zijn merendeels in 2023 opgesteld en in 2023-2024 beoordeeld door de Ecologische Autoriteit (EA). Hieruit blijkt dat in onze gebieden de natuur is verslechterd of (verder) dreigt te verslechteren, of dat dit niet valt uit te sluiten. Dit is in strijd met het verslechteringsverbod uit de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Omgevingswet. Over de Natuurdoelanalyses hebben wij uw staten in april 2023 geïnformeerd (Natuurdoelanalyses (provincie-utrecht.nl). Over de adviezen van de ecologische autoriteit en het vervolgproces, waaronder de aanvragen van specifieke uitkeringen, hebben wij u maart 2024 geïnformeerd (Proces NDA's en adviezen Ecologische Autoriteit (provincie-utrecht.nl).

Voorstel 2.5	Aanpak biodiversiteit stad en dorp
Doelenboom:	2.2.2 "De biodiversiteit in stad en platteland is verbeterd"

In 2024 is vanwege inhoudelijke én pragmatische redenen besloten om de in het coalitieakkoord opgenomen middelen voor groene initiatieven (€200.000 per jaar) toe te voegen aan het budget voor de gezamenlijke subsidieregeling van het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie, de Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp en het Innovatieprogramma Gezonde Leefomgeving.

Voorgesteld wordt om deze middelen met ingang van 2025 onder te brengen bij de Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp omdat vanuit die aanpak nadrukkelijk groene initiatieven worden bevorderd én sprake is van een tekort aan middelen bij de Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp. Aangezien voor de subsidieregeling voor 2025 en verder via de toevoeging van middelen uit het coalitieakkoord voldoende middelen worden gegenereerd voor de subsidieregeling, levert dat aan die kant geen problemen op.

Programma 3. Bodem, water en milieu

#	3. Bodem, water en milieu	2025	2026	2027	2028
	Lasten	32.643	28.051	26.110	25.566
	Baten	1.428	1.428	1.428	1.428
	Effect slotwijziging	1740			
	Huidige meerjarenbegroting	32.955	26.623	24.682	24.138
3.1	Maatregelenpakket 2	37.661	37.661	1.299	1.299
3.2	Klimaatadaptatie	2.700	2.700	2.700	2.700
3.3	Klimaatadaptatie	-200	-200	-200	-200
	Nieuwe voorstellen	40.361	40.361	3.999	3.999
	Ontvangen SPUK UPLG	-37.661	-37.661		
	Totaal 3. Bodem, water en milieu	35.655	29.323	28.681	28.137

Voorstel 3.1	Maatregelenpakket 2
Doelenboom:	3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd

Het UPLG-maatregelenpakket 2 "Veenweiden" is een gebied specifiek pakket en bevat maatregelen voor de veenweiden in de Eemvallei en in West-Utrecht. Het is van toepassing in zes van de in totaal negen deelgebieden. In de veenweiden komen veel van de UPLG-doelen samen. Dit maatregelenpakket bevat maatregelen die integraal kunnen worden ingezet. Het pakket omvat maatregelen om de veenoxidatie en bodemdaling te beperken in de veenweiden van Utrecht. Deze maatregelen komen voort uit de Regionale Veenweiden Strategie (RVS). Aanvullend heeft dit pakket ook maatregelen opgenomen ten behoeve van de waterkwaliteit, door middel van de aanleg en het beheer van natuurvriendelijke oevers (blauwe dooradering). Tot slot zijn er middelen aangevraagd voor het uitbreiden en het omzetten van licht beheer naar zwaar weidevogelbeheer en het realiseren van kruidenrijke graslanden.

Een gedeelte van het maatregelenpakket wordt uitgevoerd via de ANLB regeling. Deze regeling kent een minimale doorlooptijd van vier jaar. Echter maar twee jaar kan worden gefinancierd vanuit de SPUK. Verwachting is dat deze alsnog zullen worden gefinancierd vanuit het Rijk. Vanwege het risico dat dit niet gebeurt, wordt voorgesteld om voor deze maatregel een aparte reserve in te stellen die wordt gevuld vanuit de reserve Realisatiestrategie Natuurvisie.

Voorstel 3.2	klimaatadaptatie
Doelenboom:	3.1.3 Voorbereiding op klimaatverandering.

In het Coalitieakkoord 2023-2027 zijn middelen gereserveerd voor klimaatadaptatie. Dat is als stelpost vastgelegd in de tweede begrotingswijziging 2024. Voorwaarde voor het vrijgeven van deze middelen was dat er een uitgewerkt plan moest zijn voor de aanpak van klimaatadaptatie. Dat ligt er nu. Met de vaststelling hiervan door Gedeputeerde Staten op 5 november 2024, is voldaan aan de voorwaarde van het vrijgeven van extra middelen. Het uitvoeringsprogramma is via een Statenbrief tegelijk met deze begrotingswijziging aangeboden aan PS. Onderdeel van dit uitvoeringsprogramma is een uitbreiding van het personeelsbestand van 1,6 FTE.

Voorstel 3.3	klimaatadaptatie
Doelenboom:	3.1.3 Voorbereiding op klimaatverandering

Deze begrotingswijziging wordt tevens gebruikt om eerder aan klimaatadaptatie toegevoegde middelen uit het Coalitieakkoord voor 'groene initiatieven' over te hevelen naar de Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp. Deze waren tijdelijk gepositioneerd bij klimaatadaptatie maar nu daar een plan is, worden deze middelen weer toegevoegd aan de Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp (zie voorstel 2.5).

Programma 4. Energietransitie

#	4. Energietransitie	2025	2026	2027	2028
	Lasten	13.775	13.229	13.222	12.479
	Baten	2.038	2.023	2.052	1.222
	Huidige meerjarenbegroting	11.737	11.206	11.170	11.257
4.1	Circulaire samenleving	2000	2.500	2.500	2.000
	Nieuwe voorstellen	2000	2500	2500	2000
	Totaal 4. Energietransitie	13.737	13.706	13.670	13.257

Voorstel 4.1	Circulaire samenleving
Doelenboom:	3.1.3 Voorbereiding op klimaatverandering

In het coalitieakkoord 2023-2027 zijn middelen gereserveerd voor circulaire samenleving. Dat is als stelpost vastgelegd in de tweede begrotingswijziging 2024. Voorwaarde voor het vrijgeven van deze middelen was dat er een uitgewerkt plan moest zijn. Dit plan heeft nu vorm gekregen in de Middellangetermijnstrategie Circulaire samenleving 2025-2035 dat in dezelfde PS vergadering voorligt als deze begrotingswijziging.

Het plan beschrijft de aanpak voor de komende 10 jaar waarbij het college via twee sporen aan de doelen werkt die moeten leiden tot een circulaire samenleving (het bereiken van de doelen uit de Beleidsvisie 2050). Enerzijds door zich te richten op een vijftal focusthema's die een relatief grote impact hebben voor het bereiken van de circulaire doelstellingen en waarbij de toegevoegde waarde van de provinciale inzet het grootst is. Die focusthema's zijn: 1. Opdrachtverlening, Inkoop en

Subsidies, 2. Ruimte, 3. Circulair (ver)bouwen, 4. Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en 5. Bedrijven en Ketens.

Zoals aangekondigd in de middellangetermijnstrategie is het voorstel om ten behoeve van de uitvoering van het circulaire beleid de personele formatie structureel met 3,2 fte uit te breiden. De kosten daarvan worden ten laste gebracht van bovengenoemd budget voor Circulaire samenleving

De overige programma's kennen geen wijzigingen. Wel zijn er gevolgen voor de algemene middelen. Deze worden hieronder weergegeven.

Algemene middelen

#	Algemene middelen	2025	2026	2027	2028
	Saldo Onvoorzien en Stelposten	15.133	25.084	34.750	41.576
	Vrijvallende stelposten:	-4.700	-5.200	-5.200	-4.700
	Stelpost CA Klimaatadaptatie	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
	Stelpost CA Circulaire samenleving	-2.000	-2.500	-2.500	-2.000

In de hier voorgestelde begrotingswijziging vallen twee stelposten vrij, namelijk de stelpost CA klimaatadaptatie ten bate van voorstel 3.2 en de stelpost CA circulaire samenleving ten bate van voorstel 4.1.

Samenvatting begrotingswijziging

#	Algemene middelen	2025	2026	2027	2028	Structureel bedrag
	Primitieve begroting 2025	516.966	496.612	486.538	519.754	N.v.t.
	Effect slotwijziging	10.358	1.649	1.649	1.336	N.v.t.
	Huidige meerjarenbegroting	527.324	498.261	488.187	521.090	N.v.t.
1.1	Maatregelenpakket 1	29.687	29.686	2480	2480	0
2.1	Maatregelen pakket 3	18.740	18.740	1.299	1.299	0
2.2	Maatregelenpakket 4	37.545	37.545			0
2.3	Maatregelenpakket 5	1.080	1.080			0
2.4	SPUK programma natuur	13.549	2.282	7.908	4.185	0
2.5	Aanpak biodiversiteit stad en dorp	200	200	200	200	200
3.1	Maatregelenpakket 2	37.661	37.661	1.299	1.299	0
3.2	Klimaatadaptatie	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
3.3	Klimaatadaptatie	-200	-200	-200	-200	-200
4.1	Circulaire samenleving	2000	2.500	2.500	2.000	2.000
	Stelpost CA Klimaatadaptatie	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
	Stelpost CA Circulaire samenleving	-2.000	-2.500	-2.500	-2.000	-2.000
	Ontvangen SPUK UPLG	-124.713	-124.712			0
	Ontvangen SPUK natuur	-13.549	-2.282	-7.908	-4.185	0
	Totaal	527.324	498.261	493.265	530.353	0

Zoals gemeld is het effect op het uiteindelijk resultaat nul. Alle middelen komen uit of een SPUK, uit een reserve of betreffen het vrijgeven van een stelpost.